

Otte og Fyrgetyvende Møde.

Torsdagen den 20de Januar 1881, Kl. 1.

Sekretæren, J. Steffensen, oplæste Protokollen for forrige Møde, som derefter blev underkrevet.

Den første Sag paa Dagsordenen var:

Afgjørelse af, hvorvidt Folkethinget tiltræder Landstingets Beslutning med Hensyn til Medlemstallet for det Fællesudvalg, der vil være at nedsætte angaaende: Forslag til Lov om Tillægsbevilling for Finantsaaret fra 1ste April 1880 til 31te Marts 1881.

Formanden (Krabbe): Som det vil erindres, gaar Landstingets Beslutning ud paa, at Fællesudvalget skal bestaa af 30 Medlemmer, altsaa 15 valgte af hvert Thing. Hvis ikke noget andet Forslag fremkommer her, vil jeg ansæ det som vedtaget, at Folkethinget for sit Vedkommende beslutter at tiltræde dette Forslag (Ophold). Det er altsaa vedtaget.

Den fjerde Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af: Forslag til Lov om Kommunernes Skolevæsen udenfor Kjøbenhavn.

(Lovforslaget findes i Tillæg A., Sp. 3051 ff.)

Lovforslaget fattes under Forhandling.

Ordføreren for Forslagstillerne (Berg): Det var i Slutningen af et Møde, at jeg indbragte dette Forslag. Jeg tilspøede nogle Bemærkninger om Forslagets Anlæg og Indhold om de enkelte Forslagstilleres Stilling til Lovforslaget, men jeg anser ikke disse enkelte Bemærkninger, hvad angaar selve Lovforslagets Indhold, for at være tilstrækkelige til Indledning af den Debat, som jeg antager, Lovforslaget skal give Anledning til, forsaavidt den høitærede Kultusministers Udtalelser maatte opfordre til at fortsætte Forhandlingen deraf. Skoleudvalget fremlagde i forrige Samling to Bind Dokumenter, en Betænkning med et Bilag om Indberetninger fra de militære Afdelinger om Soldaternes Undervis-

ningsforhold, der fyldte 254 Spalter i Tillæg B., og det var ledsaget af et statistisk udarbejdet Materiale, der mærkelig nok havde det samme Omfang, nemlig ligeledes 254 Spalter; det bliver saaledes ialt 508 Spalter angaaende denne Sag, der blev frembragt ifjor. Det var i Slutningen af Samlingen, og jeg antager ikke, at jeg fornærmes ved den Antagelse, at jeg neppe tror, at de høie Lovgivere siden have haft Tid til at studere disse to sammenhørende Bøger, maasse neppe engang til at faae dem læst igennem, endssige da til at danne sig en Mening om Indholdet deraf. Nu mener jeg, at Forslagstillerne her have taget Kvintessensen af disse to tykke Bind i Form af et Forslag, som jeg holder i min Haand, paa 20 Foliostider eller 40 Spalter, og det er altsaa det, som jeg nærmere vil omtale. — Der var i de Bemærkninger, jeg og det ærede Medlem for Ringkjøbing Amts 1ste Valgfreds (Christiansen) ifjor ansøgte i vor Betænkning, specielt gjort Rede for, hvilke Dele af dette Forslag der ere overensstemmende med det af Regjeringen ifjor fremsatte Forslag, og hvilke der staa i Forbindelse dermed. Nærmere skal jeg ikke komme ind derpaa, saameget mindre, som der ikke bliver Meget af det, der saaledes kan være Enighed om, som jeg vil komme til at berøre nærmere her.

Det første Afnit af Lovforslaget angaar Undervisningspligten og forskjellige derhen hørende Forhold. I § 1 vil man træffe to Principer fremsatte. Det første er det, at Staten har Krav paa at faae Børnene givet en vis Dplysning, og det andet er det, at Børnernes Forældre, Børge og Husbond have Ret til paa den Maade, de finde hensigtsmæssigst, at fyldestgjøre Statens Krav, enten ved at undervise dem selv eller ved at lade dem undervise i privat eller offentlig Skole. Der kan muligvis fremkomme Anskuelser, der gaa ud paa, at Staten som Stat skal lade den Slags Ting regulere sig selv og ikke har noget Krav at stille til Statsborgerne med Hensyn til Børnernes Dplysning. Jeg behøver imidlertid ikke at gaa nærmere ind paa den Slags Ideer, da baade Regjeringen og alle Sider af dette Thing, der have forhandlet dette Forslag, have været enige i de to af mig omtalte her i § 1 nævnte Principer. Spørqsmaalet bliver da dette: Hvad er det for et Maal af Kundskaber, som Staten i Almindelighed skal kunne fordrø, og hvem skal afgjøre, hvornaar dette Maal er naaet? Lovforslaget gaar ud paa, at Kommunalbestyrelsen — jeg henviser til § 26, 2det Afnit — efter Samraad med Skolekommissionen og Lærerne skal i en Skoleplan fastsætte det Maal, som i de der nævnte og ogsaa i de i en tidligere Paragraf nævnte Fag, i enhver Klasse for sig og efter en vis Alder vil kunne naas for almindelig begavede Børn, med